

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉKS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Egy kérdéses jog.

(Vége.)

Kétségtelen, hogy a vámszedésnek nem lehet célja a kölcsönös érintkezés akadályozása, sem pedig nyereszkesedés, hanem igen is hogy az által a szellemi s anyagi haladást előmozdító közlekedési eszközök létre hozása lehetségesíttessék, biztosítsák s könnyíttessék, s épen azért csak addig helyeselhető a vám szedés mig az építkezési költségek kikerülnek s talán a fenntartási költségek befolyanak, ámbar a fenntartási költségek a kölcsönös közlekedésből származó hasznok által bőven pótolhatók — azon tul pedig mint a közönségre káros hatású eltörölendő.

Igy volna eltörölendő Szarvas városának hidvám szedési joga is, mely miután mástól századon keresztül szedett hidvám elégséges lehetett arra, hogy a befektetett költségek gazdagon kamatozva kikerüljenek — tul élte magát, annyival is inkább, mert e hidat Szarvas városa a földesuri jogok megváltása folytán az építési költségeknek kétségtelenül igen csekély részét fizetve nyerte, s az így nyert hidvám szedési jognak — az építési költségek kinyerése után is jövőben érvényesítése nyereszkesedésnek, méltánytalan, a közgyarapodás ellen irányzott törekvésnek a honpolgárok szükségtelenül terhelésének méltán tekintethető.

De ha már Szarvas városa szorosán ragaszkodik e kiváltságos jogához, s azt gyakorolni ily körülmények mellett is jónak (s talán az egész örökvaltság összeg kinyerése céljából) szükségesnek látja; ám tegye, addig mig azt a törvény határában belül gyakorolja szavunk alig lehet ellene; de igen is kötelesség felszólalni akkor, midőn a törvények rendeletei tekintetbe nem vétetve, a közlakosság törvénytelen vám szedéssel terheltek.

Kötelesség felszólalni, a jelen esetben Szarvas városának a gyalog utasokat is terhelő hidvám szedése ellen, annyival is inkább, mert mig e hidvám szedési kiváltságos jog előbbeni tulajdonosa a hon polgárok egy osztályától meghatározott esetekben szedhetett vámot, addig Szarvas városa 24 éven keresztül — az egyenlőség, a közteherviselés a hon összes polgárai kiterjesztvén — kétszeres jövedelmet húzott s mégis ezzel meg nem elégedve elődjének a gyalog utasokra is kiterjesztett törvénybe ütköző hidvám szedési eljárását — a jog birtokába jövén — nem csak meg nem szünteté, hanem ahoz most is egyrésztől a szabadsalom, másrésztől a hazai törvényekre, s végre másfél százados háborítlan gyakorlatra hivatkozva szilárdan ragaszkodik.

Ha a kérdéses szabadsalomlevél a hidvám szedési jogot a gyalogosokra is kiterjeszti — miután a szabadsalom törvényekkel sohasem ellenkezhettek, honi törvényeink pedig jelesen:

az 1723. 15. t. c. 7. §. végpontja rendel, hogy a gyalog utasoktól vámdíjt hatalmaskodási büntetés terhe alatt szedni tilos; s az 1741. 28. t. c. 1. §. szerint „Magyarországon és a hozzá csatolt részeiben vámot csak is barimok és szekerek után szabad szedni,“ a gyalog utasok hidvám mentességéről világosan szólnak: mint törvénybe ütköző szabadsalom meg nem állhat; ha pedig nem terjeszti ki s még is szedetik: nem lehet arra mint alapra joggal hivatkozni. Szarvas városa midőn a gyalog utasok hidvám mentességéről szóló világos törvényeket figyelembe nem véve fizetésre kényszerít azokat, hatalmaskodást követett el, mely esetben a hidvám szedés beszüntetése egyenes kötelesség, melyet a törvény az alispánoknak hivatal vesztés terhe mellett kötelességüké tesz; (II. 10. 2. 3. §.) s az 1635. 15. és 1723. 15. t. c. szerint eljárása erőszakossági keresettel torlandó.

Nem tudom, a megyei — s hiszem a szarvasi hidnál is kifüggesztett — hidvám szabályozásban (tariffa) a gyalog utasokra van-e megállapítva vám díj, ha van, a világos törvények felett a szabadsalomnak adatik előny, s ekkor a megye oly jogot gyakorol, melyet honi törvények (1566. 11.) szerint fejedelmünk sem gyakorolhatnak; ha pedig nincs, Szarvas városa által a törvényeken kívül a megyei hidvám szabályzat is áthágva van, mi az 1735. 73. szerint szintén erőszakossági kereset von maga után.

S ha már törvényeink Szarvas városa s a tek. szbiró ur előtt nem annyira világosak, hogy a különféle magyarázatot kizárnák s szabadságot vesznek maguknak azokat saját hasznuk s mások kárára magyarázni, nem lesz felesleges: a mérleg másik serpenyőjébe hazai jogtudósaink nézeteit felhalmozni.

Igy Kelemen Imre („Institutiones juris hungarici privati“ című munkája 267. lapján) azt mondja: „Ratione solum jumentorum et currum; non itaque dependitur: a) a personis: seu vehantur, seu pedites incidant, quotcumque et qualescumque fuerint.“

Kövyneél („Elementa jurisprudentiae hungaricae 217. l.) találjuk: „Tellonum et nulum solvitur non a mercibus, verum a jumentis et curru“ és hogy: „pedites tellonium non solvunt.“

Ily értelemben nyilatkozik Huszty — is midőn mondja: — „exemptus est omnis pedes itinerans.“

Ujabb jogtudósaink közül Suhajda határozottan hidvám menteseknek tartja a gyalog utasokat; („Magyar polgári magánjog rendszere.“ 209. l.) ugyszintén Ókrös Bálint. (Polgári magánjog 378. l.) és Kallós Lajos. (Magyar polg. magánjog 142. l.)

Ennyi jelesek egyöntetű állításával szemben Szarvas városának vélekedése meg nem állhat; de ellene szól a szokás is, hogy többet ne mondjak, felemlitem azon adomát, midőn a

jobbágy tehenet akart áthajtani a hidon s vám fizetésre szólítottott. Gyalog ember fizet-e vámot? — kérdé. Nem! Hát ha terhet visz? Akkor sem! No hát ugy én sem fizetek — felvén vállára a tehenet átbállagott a hidon.

A mi pedig a 130 éves háborítlan gyakorlatot illeti, kevés mondani való van. — mert hogy valamely jog, vagy birtok háborítlan gyakorlat folytán tulajdonná váljék, a birtoklatnak szerzésre jogszerint rendelt alapon kell keletkeznie, már pedig e cím a jelen esetben hiányzik: tehát a másfél százados gyakorlat tekintet alá csak annyiban jöhet, a mennyiben törvénybe ütközik s mint ilyen tovább nem türendő.

Ezzel kimutatva vélem Szarvas városának a gyalogutásokra is kiterjesztett igazságtalan s törvénytelen hidvám szedési eljárását s annak beszüntetése legközelebbi megyei közgyűlésünk feladatát képezi. O. Gy.

— Békésmegye alispánja a megye bizottsági tagjaihoz a következő körlevelet intézte:

A tek. megyebizottság f. évi február 9 én s folytatva tartott közgyűlésének 103. bgy. számú határozata által a rendes évnegyedes megyebizottsági közgyűlés f. évi május hó 4 ik s következő napjai tüzetvén ki: erről (czim) oly hivatalos kérelemmel értesítetik, hogy a közgyűlésen megjelenni s a közügyek elintézésében részt venni sziveskedjék.

Tárgysorozat:

1. Alispáni jelentés a megye állapotáról és időközben tett intézkedésekről;

2. Ministeri leiratok; jelesen: Bittó m. kir. miniszterelnök, — Ghyczy Kálmán m. kir. pénzügy- és Bartal György m. kir. földm., ipar és kereskedelemügyi miniszter uraknak, állomásaik elfoglalásáról szóló értesítvényei; belügy-ministeri rendeletek: a megyebizottság választott tagjai felének újbóli megválasztása, — s a gyülekezési jog gyakorlatáról hozott szabályrendelet; — honvédelmi ministeri rendeletek: Gyula városának önálló sorozó-jarását átalakítása iránti polgármesteri felterjesztés; és a loállítási bizottságok alakítása; — közmunka s közlekedési ministeri leiratok: a „Gara-lapson“ megfeneklett és mesterséges töltések által természetesen lefolyásukban akadályozott belvizek rendezése, s a Körös folyókon való fausztatás tárgyában;

3. Törvényzikkék kihirdetése;

4. Törvényhatósági levelek, és pedig: Heves és K.-Szolnok t. e. megyék alispánjának megkeresése a cséféai pusztán emelt gát; — Felső Fehérmegye, Szamosújvár kir. város és vidék képviselete, és Jászkon kerületek átíratái a törvényhatóságok területének szabályozása iránti javaslat mellőzése; — Borsodmegye átíratá a törvényhatóságok önkormányzati jogkörének bővítése; Nagyvárad város átíratá az uzsora korlátozása, Szamosújvár kir. város átíratá a kir. kisebb városok törvényhatósági önállóságának fentartása; Zemplén megye átíratá az egyenes adók emelése helyett az állam jövedelmeinek más uton való emelése; s végre Heves és K.-Szolnok t. e. megyék átíratá a halászat tárgyában.

5. Pénztári ügyek; jelesen: a pénztárak havi megvizsgálásáról felvett jkönyvek; a pénztári tisztség jelentései s az 1873-ik évi megyei pénztári zászámadások;

6. Az állandó választmány javaslatai: Nagy és Kis-Kondoros, Csákvó, Décs, Halásztelek, Káka puszták birtokosainak külön község alakítása iránti kérelme; az orosházi kovácsés kerékgyártó ipartársulat, — P.-Sz.-Tornya község, alapszabályai; — a szarvasi segédgyámi állomás rendszeresítése; az őcsödi gyógyszerész választása ellen Szilárdfy Károly által benyújtott felfolyamodás; — Szarvas városának a tűzifa ruczalápon való szállítása tárgyában.

7. Kertay Zsigmond tiszti ügyész véleményes jelentései: a b.-csabai ev. egyháznak Csaba város képviselete által az egyházi segélyezés ügyében hozott határozat elleni felfolyamodása; Szt.-András községének a szarvasi Körös hidon gyalogoktól szedni szokott hidvám beszüntetése iránti kérelme; és Szarvas városának egy üres beltelek eladásáról szóló szerződés jóváhagyása iránti kérelme felett

8. A csabai járási szolgabíró jelentése s a b.-csabai nőképző társulat elnökének kérelme a Csabán felállítandó leánynevelő-intézet pénzalapjának nevelésére megyebizottságilag megszavazott 200 frt kiutalványozása tárgyában.

9. A csabai és orosházi járási szolgabírók jelentései a megyei epres kertek haszonbérbeadása tárgyában.

10. A számvizelői tisztség jelentései: Csaba városának egy rendszeres segédgyámi állomás felállítása iránti kérelme; és a kórházi emésztő gödör tisztítási költségei kiutalványozásának jóváhagyása iránt.

Kelt Gyulán, április 17-én 1874.

Jancovics Pál,
Békésmegye alispánja.

Gyula április 24.

Lapunk mult száma ujdonságai közt emltök, hogy a polgári kör vasárnapi közgyűlésének egyik tárgyát a polgári iskolára való adakozást illető felhívás fogja képezni, s reményünket fejeztük ki, hogy e felhívásnak bizonyára sikere is lesz.

Ma már elmondhatjuk, hogy reményünk nem volt alaptalan. A polgári kör nevéhez méltóan járt el, s ujjalag bebizonyítá, hogy városunkban az egyedüli társas kör, mely jelenleg azon színvonalra emelkedni képes, hol a hivatás betöltése kezdődik.

A polgári kör tagjai a közgyűlés alatt több mint 500 frtot irtak alá a polgári iskola gyarapítására. Oly jelenség ez, melynek nagyságát a mai pénzzsűk helyzet hatványozva emeli. Ez adakozás ismét egy új s erős bizonyítéka annak, hogy mennyire népszerű eszme nálunk a polgári iskola felállítása, s mennyire érezzük annak szükséges voltát, de bizonyítja egyuttal azt is, hogy Gyula város polgársága tudja, érzi kötelességét ez intézettel szemben, s nem riad vissza az áldozattól, midőn annak gyarapításáról van szó.

Oly jelenség ez, mely Gyula város polgárságának becsületére válik, s mely kezeséget nyújt arra, hogy ez iskola virágozni fog.

Egyelőre csak annyit jegyzünk fel,

hogy az adakozások sorát a kör tényleg elnöke Gündöcs Benedek apát-lelkész ur nyitá meg 50 frttal. Az adakozók névsorát ez alkalommal azért nem közöljük, mert vannak még sokan, kik az ívet alá nem írták, vagy nem írhatták. Eddig csak valami 50 aláírás van, s az aláírt összeg 600 frtra rug.

A Körös szabályozásról.

(Vége.)

Hozzáadva az előbb kimutatott 1871, 72 és 73-ik évi társulati munka eredményt 266193° 4' és az állam költségen kiásott mennyiséget 40504° 2'

A szabályozás kezdete óta, 1873-ik év végéig tehát, az egész Körös-Berettyó völgyén 2114188° 1' köb-öl földmozdítás eszközöltetett.

Ezen adatokból mindenki megítélheti, hogy a Körös-Berettyó szabályozási művelet nem egy két év alatt keresztül vihető kicsinyes, hanem ellenkezéleg, tetemes munkát és pénzüsszeget, valamint több évi kitarító fáradozást igénylő nagyszerű feladat.

Hogy ily terjedelmes és tömeges művelet kivitele közben, tehát midőn még a védéptítmények keletkezésében, vagy fejlődő tökéletlen állapotban voltak, a megvédeni szándékolt ártereket, — melyek mennyiségét néhai Bodoky Károly főmérnök 840,000 holdban állapította meg, — árvíz előntések érthetők; ez igen természetes, főképp oly vizű években mint volt, miként fentebb kimutatám az 1869. 70. és 71-ik esztendő.

Arra kell tehát törekedni a társulatoknak, miszerint védműveiket mielőbb egészen szabályszerűleg tökéletesen kiépítsék, hogy ez által az árvizekkel szemközt, egy oly szerves egész művet állíthassanak, mely azoknak ostromával biztosan kiállhassa a küzdelmet.

Igaz, hogy erre még most is oly nagy pénzüsszeg kívánatik, melyel a társulatok a mostani szorult viszonyok között egy vagy két év alatt saját erejükből nem rendelkezhetnek, sem pedig egy nagyobb költsönrre, ha még oly rendezve volnának is az árterkérdések, mint nincsenek, — mostanában számítani nem lehet.

Ez azon súlyosan nehezítő körülmény, melynek nyomása alatt a társulati munkák tovább fejlesztése, ismét zátonyra jutással fenyegetnek.

Nézetem szerint azonban e bajon lényegesen segítve és könnyítve lenne az által, ha a társulatok műszaki felvételek alapján képesek lennének kimutatni: mennyi az eddig beépített földtömeg és befektetett pénz mennyiség: miként állanak a gáttestek mostani tömör méretei és a nagy vízszinhez arányos magasságai; hol vannak a gyengébb és erősebb töltés vonalak; milyen átalakulást szenvedett a folyó az eddig véghez vitt szabályozás által, és mi a kis és nagy vízmozgásbani eltérés; főképpen pedig mennyi a még hátra lévő munka mennyisége és mily összeget képvisel annak költsége???

Most az érdekeltség csak azt tudja, hogy évről évre fizet, de beláthatlan előtte a célhoz jutás ideje, mely biztalansághoz még az árvíz károk is hozzá járulván; lehetetlen, hogy az elcsüggedés bizonyos foka be ne következék.

Míg ellenben, szinte lehetetlennek tartom, hogy a társulati tagok és érdekelteknek hathatós serkentésre ne szolgálja azon biztos tudat, hogy a már végzett óriási munka és befektetésnek biztosítására és vagyonnuknak tökéletes megvédésére: a megtörténtnek mennyivel kisebb hányada kívánatik.

És ha egyáltalában képtelennek érezné magát az érdekeltség, a még hátra lévő munkát ön erején rövid alatt véghez vinni; legalább a fentebbiek kimutatása által módjában lenne mind töltései viszonyainak, mind a szabályozási elveknek, mind pedig anyagi körülményeinek megfelelő műszaki biztos adatokon nyugvó helyes munka sorozatot megállapítani; módjában lenne a szükséges munkákat határozottan felismerni és azoknak helyes egymás utánját egész tüzteosszeggel meghatározni, valamint módjában

lenne az érdekeltséget és tagokat a befejezés idejére nézve tájékozni.

Ismerni a feladatot: maga fél siker. A tervezetektől elvont pénz: százszorososan fecséreltetik el a kivitelnél. — Megdönthetetlen igazságok lévén, nem fűzőm e tárgyat tovább, hanem még csak azt érintem meg: hogy addig, míg a gátrendszerek szabályszerűleg egészen kiépítve nem lesznek, igen természetes az árvizek ellen teljes biztonságot sem nyújthatnak. A létező töltések azonban már nem oly gyengék, hogy azokat az áradat ellen sikerrel védelmezni nem lehetne; de éppen azért, mert a töltések még mindég nem tökéletesek, az eddigi felületes eljárás helyett, a fentartás és árvíz védelmi intézkedéseknek a törvény értelmében használatlan szervezése és berendezése, a társulati művek és érdekeltség vagyonának biztosítása alap feltételét képezi.

Gyula január 31. 1874.

Szeghő Attila

kir. főmérnök.

Javaslat,

miként szerkesztessenek a békésmegyei régész- és művelődéstörténeti egyesület alapszabályait.

I. szakasz.

Az egyesület czime, célja, s eszközök a cél elérésére.

1. §. *Az egyesület czime:* „Békésmegyei régész- és művelődéstörténeti egyesület;” — székhelye: B. Gyula; — hivatalos nyelve: magyar.

2. §. *Az egyesület célja:* Felkutatni, és egybegyűjteni mindazt, ami a tudomány, irodalom, és művészet, az ipar és kereskedelem-, a gazdaság és földművelés-, a politika és közélet terén, mint megyei nevezetesség tünt fel; — megszerezni e megyebeli kitűnő férfiak arcképeit, életrajzait, és műveit; — természetben, vagy legalább fényképezve megőrizni, a koronként változó megyei népviseletet; — egybegyűjteni az állat- és növényország különböző fajainak e megyében található ritkább példányait; — a végpusztulástól megóvni, a megyében található történelmi emlékü romokat; — felkutatni a megyében elszórtan létező vagy a megyére vonatkozó mindenemű régiségeket, történelmi emlékeket, okmányokat, nyomtatványokat, nemesi czimereket, községek pecsétjeit, — s mindezeket adományozás, esetleg vétel útján összegyűjtve; az elpusztulástól megóvni, meg nem szerezhető tárgyakról lehetőleg másolatot venni, — s mindezen működés eredményét, a B. Gyulán létesítendő, s az egyesület létrejövételének napjától kezdve mindenidőre Békésmegye tulajdonát képező, állandó, megyei régiség- és művelődéstörténeti tárlatban öszpontosítani, s a nagy közönség használatára, a régészet- és közművelődés történelmének megkedveltetése, s az ez iránti minél szélesebb körű érdekeltség felébresztésére, a megye által e célre felajánlott nyilvános helyiségben kiállítani.

3. §. *E cél elérésére* az egyesület nemcsak a szakképzettek és szakkedvelők egyesítése, történelmi, közművelődési, régiségtudományi, és statisztikai dolgozatok írása, kiadása, vagy nyilvános felolvasása, hanem nyilvános gyűlések tartása, alkalmas helyeken régészeti ásatások és történelmi nyomozások eszközése, könyv-, és levéltár berendezése, nemkülönben a műemlékek, régiségek tanulmányozása és ismertetése által törekszik.

II. szakasz.

Az egyesület tagjai.

4. §. *Az egyesület tagjai* négytélék, u. m. tiszteletbeliek, alapítók, rendesek és pártolók.

5. §. *Tiszteletbeli tagokul* oly férfiak választatnak, kik a régészeti- és szaktudományok fejlesztése- és művelésében, maguknak kitűnő érdemeket szereztek.

6. §. *Alapító tagok* azok, kik az egyesület céljainak előmozdításához, készpénzben, vagy

ezen összegnek megfelelő értékpapírban, 100 o. ért. frtnyi alapítvánnyal járulnak; — mely összegnek 6% kamatját kötelesek évenként mindaddig az egyesület pénztárába fizetni, míg az alapítványi tőkét le nem fizetendik.

7. §. *Rendes tagok* azok kik három éven át, évenkénti 3 o. ért. frt. fizetésére kötelezik magukat. — Ha valamely rendes tag a három év eltelte után az egyesületből ki akar lépni, köteles ebbeli szándékát az igazgató választmánynak írásban bejelenteni, — különben úgy tekintetik, mint ki e szakaszban kijelölt kötelezettségeit, hallgatag vállalja el újabb 3 évre.

8. §. *Pártoló tagok* azok, kik minden további kötelezettség nélkül, az egyesület pénztárába, három éven át — évenként 1 o. ért. frtot fizetnek.

9. §. *Minden alapító és rendes tag* az egyesületbe lépése alkalmával oklevelet nyer melyért egyszerűen 2 o. ért. frtot, köteles fizetni, — mely összeg a tárlat felszerelésére fog fordíttatni.

III. szakasz.

Az egyesület kormányzata.

10. §. *Az egyesület ügyeit* az igazgató választmány vezeti, mely 12 választmányi tagból, s az alább elsorolándó tisztviselőkből áll, kiket a közgyűlés az alapító- és rendes tagokból 3 évi időtartamra választ.

11. §. *Az egyesület tisztviselői* a következők: a) az elnök, b) az alelnök, c) a titkár, d) a tárlati igazgató (őr) e.) a pénztárnok, f) az ügyész.

IV. szakasz.

Az egyesület tisztviselőinek hatásköre.

12. §. *Az elnök* az egyesület képviselője hatóságok és harmadik személyek irányában; — ő hívja össze a közgyűlést, és a választmányi üléseket, mindezekben elnököl, s csak a szavazatok egyenlősége esetében szavaz. Sürgösebb fizetéseket 50 frt erejéig utalványoz, de ezt a legközelebbi választmányi ülésen, utólagos jóváhagyás végett bejelenti. Tiszti állásánál fogva kizárólag hivatta van jelen alapszabályok s az ügyrend szigorú megtartása fölött örködni. Joga van az egyesületi pénztárt bármikor megvizsgálni.

13. §. *Az alelnök* a működésében esetleg akadályozott elnököt pótolja.

14. §. *A titkár* ki az egyesület pénzerejéhez képest, évenként tiszteletdíjban is részesül, — a köz- és választmányi gyűléseken a jegyzőkönyvet vezeti. Ő viszi az egyesületnek összes levelezéseit, az igazgató választmány utasítása nyomán. Jelentést tesz a köz- és választmányi gyűléseken az egyesület tudományos működésének minden mozzanatáról; az egyesületi tagok névkönyvét szerkeszti, s kezeli, azt évről évre kiegészíti s abban az elhunyt tagokról is jelentést tesz; — s miután az egyesületi tárlat a megye tulajdonát képezi, annál fogva az évenkénti közgyűlés után az egyesület év- vagy jegyzőkönyvét, az elnök aláírásával — a megyebizottsági közgyűlésnek tudomás vétel végett megküldi.

15. §. *A tárlat igazgatója (őre)* az egyesületi tárlat felett örködik; — végezi a tárgyak szakértő meghatározását, pontosan osztályozott és számozott leltárt vezet, melybe az adományozó nevét beírja, — sőt értékesebb tárgyakra az adakozó nevét külsőleg is ráírja; hogy így mennél többen birassanak adakozásra; — a választmány utasítása szerint eszközzendő régészeti kutatásokat és történelmi nyomozásokat intézi, azokról jelentést terjeszt a választmány elé, a közgyűlést megelőzőleg a tárlat állapotáról évi kimutatását, felhasználás végett, a titkárral közli.

16. §. *A pénztárnok* az egyesület pénzüsszeget, bevételeit, és kiadásait vezeti, s ezekről rendes naplót vezetni köteles; — kifizeti az elnök által aláírt utalványokat; az évnegyed választmányi gyűléseken általános, évenként egyszer pedig részletes számadást ad a pénztár állapotáról, s azt az elnöknek még a rendes közgyűlés előtt beadja, ki annak szabályszerű megvizsgálásáról gondoskodik, s jelentése kíséretében a közgyűlés elé terjeszti; végül az egyesület pénztárába befolyó pénzüsszegeket, a választmány utasítása szerint, a békésmegyei takarékpénztárba helyezi el.

17. §. *Az ügyész, a választmánytól nyert* meghatalmazvány mellett, törvényes ügyekben képviseli az egyesületet.

V. szakasz.

Az igazgató választmány.

18. §. *Az igazgató választmány* — az elnök összehívására, rendszeren évnegyedenként, — de a szükséghez képest gyakrabban is, — B. Gyulán, vagy a körülmények szerint a vidéken máshol is tarthatja gyűléseit.

19. §. *Az igazgató választmány hatásköréhez tartoznak:* belkormányzati ügyei, tiszteletbeli tagok indítványozása, — és azon tárgyak, melyek a jelen alapszabályok — és a közgyűlés által, elintézés végett hozzá utasítottak. A választmány köti az egyesület nevében, a közgyűlés által megállapított határokon belül minden szerződést, melyek a választmány megbízására — az elnök, és a titkár által iratnak alá; az ekkép kötött szerződések, az egyesületre kötelező erővel bírnak. A választmány kötelessége az egyesületi pénztári számadásokat és a pénztár állapotát évenként megvizsgálni. A választmány határozza el, hogy az ajándékozott tárgyak a tárlatban helyeztessenek-e el, vagy értékesíttessenek, vagy visszaadassanak-e. A választmány nevezi ki szükség esetén a helyettes vagy segéd tisztviselőket, s fogadja fel az egyesület szolgaszemélyzetét.

20. §. *A választmány határozathozatali képességéhez* — elnökkel együtt 5 tag jelenléte szükséges.

21. §. *Választmányi taggá* az egyesület bármely tagja megválasztható, különösen tekintettel mégis a szakferfiakra.

22. §. *A választmányi tagoknak jogukban áll* — az évnegyedes üléseken, az egyesület szakába vágó felolvasásokat tartani, okmányokról, műtárgyakról, akár írásban, akár élőszóval értekezni, ily tárgyakat bemutatni, mások által írt, s már megírt értekezéseket felolvasni, a társulat ügyeit illető indítványokat tenni, s azokra határozó szavazattal be is folyni; s miután az egyesület előhaladását óhajtták, erkölcsi kötelességük az évnegyedes ülésekre rendszeren eljární, s az ügyek vitelében megbízás szerint — az üléseken kívül is munkás részt venni.

VI. szakasz.

Közgyűlések.

23. §. *A rendes közgyűlések* évenként a tavaszi időszak alatt B. Gyulán tartatnak, tekintettel a megye bizottsági tavaszi közgyűlés idejére. Szavazati joggal a tiszteletbeli, alapító, és rendes tagok bírnak.

24. §. *Rendkívüli közgyűlést* az elnök a választmány, vagy 10 egyesületi tag írásbeli indokolt kívánatára tartozik összehívni.

25. §. *A közgyűléseken* a jelenlevő tagok szavazattöbbsége határoz.

26. §. *A szavazás nyilvános*, de 10 tag írásbeli kívánatára titkos szavazás rendeltető el.

27. §. *A közgyűlés tárgyai:*

a) titkári jelentés, az egyesület évi működéséről;

b) az évi számadások megvizsgálása;

c) minden három évben — a tisztviselők és az igazgató választmány választása, és az időközben megürlt választmányi tagsági helyek betöltése;

d) új tiszteletbeli tagok választása;

e) valamely tag kirekesztésének kérdése, — mely mindenkor titkos szavazattal lesz eldöntendő;

f) a netaláni indítványok tárgyalása;

g) az alapszabályok módosítása, — ez azonban csak 10 tagnak a megelőző választmányi gyűléshez írásban beadott indítványára, s ennek véleménye kíséretében beterveztése mellett tárgyalható, — mi a meghívókban mindenkor mint tanácskozási tárgy különösen megjelölendő, s mihez az összes tagok legalább 1/4-ének jelenléte kívánatik meg, — határozatot a jelenlevők 2/3-a hoz; ha pedig a tagok kívánt 1/4-e nem jönne össze, akkor új közgyűlés hirdető, mikor is tekintet nélkül a számról a jelenlevők 2/3-a dönt.

VII. szakasz.

Az egylet jövedelmi forrása, vagyona.

28. §. Az egylet bevételeit képezik:
a) az alapítványi összegek;
b) a rendes és pártoló tagok évdíjai;
c) felülfizetések, s lelkes ügybarátok adományai, és hagyományai.

29. §. A tagdíjak, és az alapítványok kamatai az egyleti kiadások fedezésére fordítanak. Az alapítványi tőkék el nem idegeníthetők.

30. §. A felülfizetések — adományok, és hagyományokból bejövendő összegek, — amennyiben ezek alapítványi természettel nem bírnak a tárlat gyarapítására fordíthatók.

31. §. Az egylet által gyűjtött mindenemű ritkaságok, műkincsek, régiségek, okmányok, könyvek, szóval mindennemű tárgyak, az alapítványi pénzekkel együtt — Békésmegyének elidegeníthetlen tulajdonát képezik.

VIII. szakasz.

Az egylet pecsétje.

32. §. Az egylet pecsétje: a megye címere, ezen körirattal: „Békésmegyei régész és művelődéstörténeti egylet 1874.“

IX. szakasz.

Az egylet feloszlása.

33. §. Ha a netalán valaha bekövetkezhető pártolás és részvét hiány miatt, az egyletnek további működése és fennállása lehetetlenné válnék, az esetben annak minden vagyona a megye bizottsági közgyűlés rendelkezése alá lesz bocsátandó, — a meglevő pénzüsszeg pedig a megye pénztárában, külön tétel alatt lesz elhelyezendő, hogy az alapítók szándékához képest, a kamatok, és egyéb jövedelmek, minden időben a tárlat fönntartása és gyarapítására fordítassanak.

Kelt B.-Gyulán, 1874. april 22-én.

A megyei állandó régészeti küldöttség nevében:
Göndöcs Benedek,
apát és lelkész,
mint a küldöttség elnöke.

Levelezés.

Endröd, april 21. 1874.

Tekintetes szerkesztő ur! Engedje meg uraságod, hogy tudósítsam népkörünkről. Az eddigi zsenegm kezelet körülmények nem nyujtottak alkalmat a népkör fölött csak a legkevésbé is említést tenni, de a midőn a nép ezt belátván, új tisztí választást rendezett m. év deczember 26-án, melyben elnökül Uhrin József, alelnökül Giricz Imre, jegyzőül Geschmey Sándor, pénztárnokul Timár Sz. János, gondnokul pedig Pethő József választottak, és ezen csekély idő daczára mégis már örvendetes működésünk felől van szorencsem önt tudatni.

Igaz, hogy csak negyvenet olvas tagjaink száma, de még is sok szép vonással dicsekedhetem tagjainkról; a midőn két kis báltartásunkkor 10 frtot a honvéd-rokkantak számára, 10 frtot pedig a községi szegények alaptökéjéhez adakoztunk, továbbá f. év martius 29-én a népkörben halvacsoza tartatott, melyen ugyan csak 20 tag vett részt, de azon alkalomkor is midőn a számos toasztok és lelkes szónoklatok bevégeződtek, ekkor ismét nem felejtkeztek buzgó tagjaink némely községi inséges lakosokról, a midőn 4 frt 40 krt tett, össze azon célra, hogy kéressék meg a község nemes főbirósága, hogy sziveskedjék a legsujtobb inségben szenvedő 8 egyén nevét velünk tudatni, mely n. főbiróság szívesen fogatta ezen kérelmünket, és az általa megnevezett egyének között azonnal fel is osztattott. Meggyőződve, hogy t. szerkesztő ur pártfogását tőlünk meg nem vonja, azon kéréssel járulok, hogy sziveskedjék

becsés lapjában ezen soraimat közzé tétetni.*) Melyert is a népköri összes tagok nevében ezennel köszönetem fejezem ki.

Geschmey Sándor,
a népkör jegyzője.

Gyoma, 1874. april 21.

Tekintetes szerkesztőség! A „Békésmegyei Közöny“ 12-ik száma újdonsága rovatában egy cikk jelent meg, melyben — cikkiró — Sztraka György, b.-csabai csendbiztos urat, a gyomai rabló-banda felfedezéséért előbb magasztalja, végre pedig úgy tünteti fel, mint kegyetlen vallatót. — Mi, kiknek érdekünk ez ügy mellett felszóllalni, azt jegyezzük meg rá, hogy cikkiró nincs tisztában magával, vagy ha igen, akkor bizonyosan valami érdek köti a tolvajok és rablókhoz. Nagyobb részt személyes tanúi lévén a vallatásnak, ott semmi testet megcsönkítő vagy más erőszakosan kicsikart vallomás nem történt, mely később visszavonatott volna az illető által. De sőt Gyoma közönsége csak is elismeréssel s hálával tartozik szakadatlanul kitarító s már eddig is mintegy 60—70 különféle régi és újabb tolvajlások, házbetörések és rablások kiderítése tekintetéből az illető csendbiztos urnak. — Remélve, hogy azon magával ellentétbe jövő cikkiróra nem adván semmit, előleges vizsgálatát továbbra is folytatandja, valamint Gyoma, ugy a többi községek nem kis előnyére.

Többen.

Nyilatkozat.

A „Békés“ f. é. 16-ik számában megjelent „Orosháza april hóban“ című cikket a szerkesztőség csillag alatti megjegyzése miatt, mely meginkább oly színezetet kölcsönöz a dolognak, mintha a 40 darab hízott ökor a rendőrség figyelmének teljes kijátzásával, állategészségrendőri szemle megtartása nélkül, s így rendeletellenesen adatott volna fel a csorvási állomáson — az igaz tényállás felderítése céljából észrevétel nélkül nem hagyhatom.

Mert a dolog úgy történt, hogy batóságom eleve tudomására jövéen a szándékolt, s csak is annyiban illetéktelen szállításnak, a meunyiban Csorvás nem felrakodási állomás — a marha-állomány rendőrileg ideje korán letartóztatott, szakértőileg megvizsgáltatott s az egészségeseknek talált jószágok szabályszerűleg fertőtlenített kocsikban való tovaszállítás hatóságilag engedélyeztetett.

Igy a járási rendőrség nem 11062—1872 de 11063—1872 sz. földm. ipar- és kereskedelmi min. rendeletnek pontos megtartására való különben is köteles felügyeletét legalább is kellőleg gyakorolta.

A Csorvásról, mint nem engedélyezett felrakodási állomásról történhető további szállítások megakadályozása iránt a szükséges intézkedések egyidejűleg megtéttvén, — ebből láthatja orosházi cikkező is, hogy a járási hatóság számos teendői között a marhavész kitérésének meggátlását is gondolni kötelességének ismeri.

Orosháza, april 20. 1874.

Eördögh Lajos
szolgabíró.

— **Jegyzéke** a b.-gyulai kir. tszék előtt f. évi April 27-én s következő napjain felveendő bíró pereknek.

Előadó Nögáll László tszéki bíró:

April 27-én.

670. Batori István tolvajság.
673. Szabó László súlyos testisértés.
678. Netuschil Venczel erőszakos nemi közöszlítés.

*) A község életében előforduló ily mozzanatokat mindenkor szívesen közlünk.

Szerk.

679. Szentmiklósi Gábor sikkasztás.

714. Ungurán Mitru tolvajság.

April 28.

728. Engel Dávid hamis esküáltali család.

501. Kéri György és két társa tolvajság.

731. Varga Gábor orgazdaság.

April 29.

263. Liszkó Mihályné család.

500. Pataki Antal veszélyes fenyegetés.

803. Masári János és 3 társa súlyos testisértés.

April 30.

717 Juhász Lajos súlyos testisértés és veszélyes fenyegetés.

734. Sin János és két társa tolvajság.

730. Sin János tolvajság.

Ujdonságok.

— **Az e hó 27-én** tartandó városi rendes képviselöi ülésnek tárgyai: a mult évi megvizsgált zárszámadásokról jelentés; — a kir. járásbiróság helyiségének bérletére a tanács véleményes jelentése, ugyszinte a téglá égetésre vonatkozólag előterjesztendő véleménye.

— **Hymen Erkel** János, m. kir. segédmérnök, néhai Erkel János uradalmi igazgató s hites ügyvéd fia, hétfőn e hó 27-én vezetí Budán oltárhoz Habinay Róza kisasszonyt, Habinay Ágost pénzügyi osztálytanácsos bájos leányát. — A boldog pár még az nap Egerbe, a völégény működési helyére utazik Áldás. a frigyre!

— **Quem Dii odere**, paedagogum fecere, régi igaz mondás, példa rá a helybeli ref. felekezeti iskolák rectora, ki meg is adta az árát. A szép siker, melyet iskolájában már két év óta felmutatott, egészségébe került, azt azonban a ref. presbyterium épen nem akarja átlátni, hogy beteg ember s kivált oly helyiségben, minő a rector által vezetett osztály nem taníthat, ha végkép meg nem akarja magát ölni. Mi hiszszük, hogy a különben annyira humánus Pap Mihály tiszteletes urnak, mint a presbyterium elnökének lesz annyi befolyása, hogy a szegény beteg embernek módot adnak egészségét helyreállítani. — Községi iskola, jöjjön el a te országod!

— **A népénekesek** eltávoztak. Vasárnap, ma egy hete volt utolsó előadásuk, s az ostor a végén csattant, de oly értelemben mint mult számunkban megemlékeztünk rólok. — Ha ilyenek *Buda-pestén* az „első“ magyar népénekesek, nem csodálkozunk rajta, ha a közönség szívesebben hallgat német társulatot.

— **Az acrobaták** folytatják előadásait, gondolván magukban „jó nekünk itt lenni“ s ha már sátrat ütöttek, nem is rontják el oly hamar. Közönségük még mindig igen nagy.

— **Nagy requiem** lesz pénteken, május 1-én boldogult Neumann Jozsef gyulai volt plebánosért, a rom. kath. nagytemplomban. — A helybeli ismertebb zenészek, s az első zenekar összes tagjai fogják kísérni a karéneket. Kiket tehát a szép mise énekek gyönyörködtetnek, ez alkalommal lesz módjuk benne.

— **A „békésmegyei deákkör“** mához egy hétre tartja évi közgyűlését.

— **Szerkesztőségünkhöz** beküldetett a majus 1-től újólag megindítandó „Zenészetí lapok“ pártolási és előfizetési felhívása; szerkeszti és kiadja *Abrányi Kornel*. — Ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, 3 óra 2 frt 50 kr. — Hazai zenészetünknek szüksége van eme szakközlönyre, mely az érdekelt körök és egyletek között szellemi kapcsol szolgál, szüksége van különösen az idei kolozsvári dalárünnepély végett is, melynek sikererültét előmozdítani legfőbb törekvése lend. — A kiadó-szerkesztő első sorban a a hazai dal- és zeneegyletesekhez fordul, hogy a lapot a mennyire lehet az előfizetési összegben felül is segélyezzék. — Mi megemlítjük készsággal e felhívást azon reményben, hogy megyénkben oly szép számmal levő daleyleteink nem fognak a pártolásban hátramaradni. — **Beküldetett szerkesztőségünkhöz**

„Előfizetési felhívás a Vág, Nyitra, Zsitva és a Dudvág szabályozása“ című munkára; írta *Mojsisovicz Vilmos* vágszabályozási m. kir. mérnök; a 15—16 évre terjedő és a Vág balpartí ártért térképpel előtűntető munka előfizetési ára 2 frt. — Megyénkben többeket érdekelni fog megyénk szűlöttének eme felsőbb megbízásból készített munkálata, kinek tevékenysége a viz szabályozások terén körünkben ismeretes. — Előfizetéseket elfogad szerkesztőségünk is, és azokat készsággal juttatja rendeltetése helyére.

— **Felhívjuk** olvasóink — különösen a megyebizottsági tag urak figyelmét a megyei régész- és művelődéstörténeti egylet alapszabályaira; a nagy gond és tanulmány nyal készített alakítási javaslat, az egyletnek mindenestre szép jövőt biztosít, — azért tegyék tanulmányozásuk tárgyává mindazok, kik e közhasznú és mindenestre nagy horderejű egylet felállítására, és biztos alapra helyezése iránt érdeklél viselhetnek, hogy így a jövő héten tartandó megyebizottsági gyűlésen megjegyzéseikkel a még netaláni hiányokat is pótolhassák, kiegészíthessék.

△ **Az elmúlt évben** istenben elhunyt Neumann Jozsef apát, és gyulai plebánus siremlékét, a németvárosi temetőben, a napokban áldotta meg ünnepélyesen Göndöcs Benedek apát úr. Az emlékkő porosz gránitból van, igen szép alak- és kivétellel, s a pesti Gerenday-féle márvány és siremlékkő gyárban készült.

— **A Magyarország és a Nagyvilág 17-ik számának tartalma:** képek: Molnár György. — Az aradi bér- és színház. — Disraeli és Gladstone. — Groce-Spinelli léghajója. — *Szöveg:* Molnár György. — A három hajdu. (Költemény.) Jovánovics Jován után. — Az aradi új bér- és színház. — Disraeli és Gladstone. — Groce-Spinelli léghajója. — Czakó Zsigmond (Életrajza vázlat Berczik Árpádtól.) — Vere Klára (Elbeszélés.) — A fővárosból. — Színeszet. — Adatok 14 év történetéhez. — Különfélék. — Szótalány. — Sakkfeladvány. — Szerkesztői üzenetek. — *Előfizetési díj:* Negyedévre 2 frt. 50 kr. Évenként minden utánfizetés nélkül 2 díszes jutalomkép. — Az 1874-iki évfolyam eddig megjelent számai még kaphatók.

— **Taborszky és Parsch** nemzeti zenemű kereskedésében legújabbban megjelent *„Táncok és indulók“* zongorára; tartalma „Angot Quadrille“ Müller O.-tól. *„Gluck in die Welt“* keringő, *„Trinkspruch“* polga fransaise, mindhettő Fahrbach Fülöptől.

— **Az „Apollo“** zenefolyóirat 8-ik számának tartalma: 1) Három mazaruka Kovartz Emiltől; — 2) Magyar hangok (kör) Kapi Gyulától; — 3) Svajeci marseillese, férfi négyes Oláh Károlytól; — 4) Fekete szem... dal, férfi karra Wusching Konrádtól. — Egyes szám ára 50 kr. — Előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 „

— **Halálozás** Szarvason Novák Károly köztisztviselőben, és szeretetben álló néptanító élte 50-ik évében tanítói pályájának 30-ik évében párnapi szenvedés után tüdő Jobban jobb létre szenderült. — A kisenvedtetnek földi részei f. hó 18-án a lakosság ezrei részvéte mellett tétettek örök nyugalomra. — A boldogultban a szarvasiak egy kitűnő műveltségű néptanítót, számos ismerői a legjobb barátot, rokonai a család leggyengédebb tagját, gyermekei a legjobb atyát veszíték el. — Legyen könnyű a sirhalom neki, melyre annyi szemből omlik a valódi részvét könyözőne sok küzdelmet rendületlenül kiállott élet után emlékünktől, és a szarvasi lakosság áldásaitól kísérve. Áldás és béke lebegjen hamvai felett.

— **A szarvasi fiatalás** által f. hó 11-én a „Bárány“ vendéglő nagy termében jótékony célú zártkörű táncvizgalom rendeztetett. A közönség részvéte nem felett meg ugyan a jótékony cél érdekében jogosult várakozásnak, de a jelen voltak fesztelen kedélyessége kedves mulatsággá emelte azt.

— **Hymen.** Szarvason Czedik Ede adóhivatali tiszt, az elmúlt napokban jegyezte el a szép Külley Etelka kisasszonyt. — Sinkovics Pál pazgyiczi evang. lelkész pedig szinte az elmúlt napokban vezette ol-

tárhoz a szép Zsoldos Mariska kisasszonyt, Áldást és felhőtlen boldogságot kívánunk nekik.

A szarvasi főgymnasiumi ifjuságnak, májusi mulatsága mint ez nekünk értésünkre jött május hó 29 ik napján fog megtartatni.

A békésmegyei muzeum részére tett adakozás: ifju Janesovics Pál ur a gyulai u. n. ménes legelőn felszínre jutott egy pár igen régi szerkezetű talán török ló patkót, és egy II. Mátyás m. k. ezüst esorba obdulussát; — Ugray György II. Nándor m. k. Szabadkán földmunkálat alkalmával talált 1620-ik évbéli ezüst obdulussát; — végre Szikora József helybeli polgártársunk, IV-ik Béla m. k. ismeretes réz, I. Lipót 1667-ik ezüst hatos, — ugyanaz 1667-ik tiróli hármas, 1674-ik styriai hatos, 1674-ik tyróli, — további Christán siléziai hármas — egy porosz fejedelemségi 1694-ik tizenötös, és végre Nagy-Frigyes porosz király 1750-ik legkisebb, számszerint egy réz és kilencz ezüst pénzeket adományoztak.

Történetirodalmunk barátait figyelmeztetjük, hogy a „Történeti Lapok“ első száma megjelent a következő érdekes tartalommal: 1. Az olvasóhoz. 2. Lorántfy Zsu zsanna életéhez, közli Szilágyi Sándor. 3. Egy oklevél 1512-ből. 4. Alvinczi Péter pap, kassai prédikátor levele az fejedelemség felől. 5. Barsai Ákos fejedelem levele 1660-ból. 6. Telesi Mihály levele Győröfi Györgyhez 1673-ból. 7. Id. Czegzei Wass György naplója (1704—1705.) 8. Kazinczy Ferencz fogsága történetéhez. 9. Adalék Bölöni Farkas Sándor életéhez. 10. Erdélyi levelek gróf Deszeffy Józsefhez, (1816.) Kazinczytól. 11. Egy oklevél 1848-ból, V. Ferdinánd királytól. 12. Az 1848-diki román mozgalmak történetéhez. 13. A br. Wesselényi család zsidói levéltárának irodalmi kincsei: a) Kölcsey Ferencz; b) Fáy András; c) Deák Ferencz levelei. 14. Kossuth Lajos naplója 1837-ből. Közli Jakab Elek. 15. Tárca. Egy levél Petőfy Sándortól. 16. Gr. Teleky Sándor emlékkönyvébe Br. Wesselényi Miklós. 17. Bajza József levele. Vörösmarty Mihály levele. — Ime, ónyiból áll az első szám tartalma, mely legjobban beszélhet önmagáért. — Előfizetési ára félére 6 frt, egész évre 12 frt. Az előfizetési összegek a „Történeti Lapok“ szerkesztőségéhez utasítandók Kolozsvárra, nagy-piacz, gr. Teleky Domokos-ház.

A közelebb tartandó megyegyűlésen úgy hisszük majd indítvány fog tétetni a többi közt az iránt is, hogy a megye a gyulai polgári iskolára adakozzék, legalább oly összeg erejéig, mint a csabai leány iskolára. Igaz, hogy ez alap célja a magyarosodás teljesítése, mivel azonban nálunk a magyarosodás egyértelmű a művelődéssel, ha talán az előbbi címen nem adhatna is, az utóbbi célért bizonyára adakozni fog a megye közönsége.

Halálozás. Jondz Ferencz, városunk egyik leghetősebb polgára himlőben meghalt. — A boldogult azon keveseknek egyike volt, ki szorgalma által igen tekintélyes vagyont szerzett össze, a sors úgy akará, hogy fáradsága gyümölcsét soká nem élvezheté. Béke poraira!

A dobozi gátvágók bűnyűjét e héten tárgyalta a törvényszék, tudósítást azonban csak jövő számunkban hozhatunk.

Vasuti lelkismeretesség. Egy polgártársunk beszéli, hogy a múlt hó utolsó hétfőjén a csabai indóháznál 150 darab bárányt adott fel Bécsbe leendő szállítás végett. A szállítványnak rendes körülmények közt harmadnap reggel, vagyis szerdán kellett volna rendeltetési helyére megérkezni, s ezt a feladó meg is sürgönyözte Bécsbe. Rendes körülmények közt mondjuk de ilyenek a ritkábbak közé tartoznak, mert ez alkalommal is a felrakodást eszközölő hivatalnok összekocant felebbalójával, s az árát polgártársunk adta meg, mert a szállítványt Bécs helyett Szegedre küldte, hol perze mit sem tudtak az egészről, s várták, hogy mitevők legyenek, nem úgy a bécsi kereskedő, ki szerdán már sürgönyözött a bárányokért, polgártársunk átrándul Csabára, s csak ekkor vették észre magukat hivatalnok uraimék, hogy itt tévedés van, kapkod-

tak aztán fűhöz, fához, míg végre szombaton reggel a szállítvánny megérkezett Bécsbe. Hány darab vészett el az uton, erről hallgat a krónika, mert hétfő déltől, szombat reggelig bizony el lehet ám éhen veszni. Kárpótlásról persze szó sem lehet.

A gyomai alsó részi olvasó-kör elnökségétől közlés végett egy levelet vetünk, melyben a lapunk 15-ik számában közölt lapkiltást nem a kör, csak néhányak akaratainak rójja fel, és egyuttal arról értesít, hogy mert ez ügy ellensúlyozása tekintetében a kör részéről a kollő támogatásban nem részesült, elnök és titkár urak lemondtak és a körből kiléptek. — Mi nagyon fáljaljuk azt, hogy a gyomai alsó részi olvasó-körben egy oly ügy, mely két polemizáló fél és nem az olvasó kör érdeke — szakadást idézett elő, és részünkről nagyon kérjük azokat, kik e téren mellettünk állanak, nézzék el azok elharmarkodott tetteit, kik bennünket bosszantani akartak, de ez által önmagukat compromittáltak. — Állítsák helyre engedékenység által az egyetértést és békét, melyre minden zsenge körnek oly nagy szüksége van, hogy magasztos céljának megfelelőhessen. — Mi részünkről nem csak a t. elnök urnak levele, de a polemia terén álló egyik félnek valóban nemes nyilatkozata által is bőven kárpótolva érezzük magunkat netán szenvedett sérelmekért. — Megengedi tehát a t. elnök ur, ha e tárgyban hozzánk intézett levelét nem közöljük.

(A szerk.)

Tárgyhalmaz miatt a „Tárczát“ jövő számunkra kelle halasztani.

Gazdászat, ipar, kereskedelem.

Uj-kigyósi szántás-verseny april 13.

Mily örvendetesen kiváló eredményt mutathat fel a lelkes buzgóság a mezőgazdasági egyesülés azon terén, melyet különben a sivár közöny elhanyagolt parlagnak szokott tekinteni, — azt a fenn kített napon tartott uj-kigyósi szántás-verseny rendezésével a gazd. egyesület igazgatósága — tisztelven az uj-kigyósi gazd. kör önrendelkezését — teljesen tartózkodott s a versenyben is csak nézőként szerepelt. A meglepő siker érdeme a buzgó uj-kigyósi egyt. tagoké, *kizárólag pedig Wieland Károly jegyzőé, ki e versenyt rendezte s annak intéző lelke volt.*

Mult években tartott szántás-versenyeken alig pályázott 7—9 nagy fáradsággal összetoborzott eke, — a mai napon 22 állott síkra, hogy küzdjön a díjakért, miket a mostoha évek következtében megfogyott egyleti pénztár ez alkalommal szük markuan osztogatott.

S a nézőközönség is, mely máskor e kisszerűeknek hírhedt községi versenyekre csak unalom üzött gyér számban szállingózott s inkább „távollelte által tündökölt,“ most, mintha előérezte volna a reá várakozó kellemes meglepetést, oly nem várt számban jelent meg, hogy akármelyik lefolyt arató-versenynek is díszére válhatott volna. Jelen voltak nem csak a közvetlen környékbeliek, hanem Csaba, Kétegyháza, Gyula, Békés, Berény, Orosháza, sőt a távoli Szarvasról is számos kitünő gazda s nem csak gyönyörködött a mezőgazdaság küzdeni kiállott kövitézeinek hosszu során, de szakérdekkel kísérte és bírálta is azok munkáját.

Miután az egyleti elnök és a rendező a bíráló bizottságot Karassay I. eln. a. Wagner J. Székér M. Vecsey L. Sónár K. Polner L. Székács István, Szucs B. Kis B. Hüke Gy. Zsótér A. Zsilinszky M. és ez alkalomra jegyzőnek felkért Merkl A. urakból megalakította és az egyesület igazg. elnöke, Beliczey István, a versenynek jelentőségét lelkes szavakkal kiemelte, — a bíráló bizottság a verseny tényezőinek érdem számjait állapította meg és a külön fogatu ökrök és ló ekék egymás közötti előnyét egyenlített ki aként, hogy a 4 ökrös fogatot ostorossal, a 2 ökröst és 2 lovas ostoros nél-

kül középezőnek tekintvén, az ostoros nélküli 4 ökrösnek számeredményét 5-tel megtoldani, az ostoros 4 lovasát 5-tel megrövidíteni határozta. — Ezután a verseny és bírálat a helységtől 10 percnyire eső téren d. e. 10 órakor megindult.

A versenyzők neveit és a bírálat részleteit az évi értesítő fogja közölni. Az 1-ső (30 ftból álló) díjat Czédly Mátyás 4 ökrös fogatja nyerte. A 2-ik (20 ftból álló) díjért két egyenlő érdem szám összeg versenyzésén, a bizottság a két eke munkájának ujabbi méltánylása után az elsőséget Mánásy Pál 4 lovas ekéjének ítélte s a másik, Keblóvszky Lajos 4 ökrös fogatja, a 3-ik (10 ftból álló) díjjal jutalmaztatott.

Eként folyt le ezen a szó szorosabb értelmében *első sikerült szántás-verseny* együletünk területén. Vajha az érdekeltség, a siker és a megelégedés, mely a mostoha idők dacára nyilatkozott, zálogául lenne tekinthető annak, hogy mezőgazdasági érdekeinket az egyesülés útján komolyan méltatni kezdjük:

A rendezőnek pedig még egyszer meleg elismerés!

Gerendás april 20. 1874.

Mokry Sámuel,
egyl. titkár.

Figyelmeztetés. A kik földművelési célból káli-trágya-sót szükségelnek, azt használati utasítással együtt „M. Berkovitsch & Co.“-nál Bécsben, a kaluzsi bányatársulat ügynökénél megszerezhetik.

Gazdának vagy kulcsárnak egy értelmes, becsületos egyént ajánlat

Mokry Sámuel.

Nemzetközi kiállítás Marseilleben. Franciaország Marseille városában nemzetközi kiállítás rendeztetik mindennemű ujonan föltalált ipar-, gazdasági- és tudományos tárgyakra néve. A kiállítás folyó évi májushó 15-én fog megnyitvatni és a folyó év végéig fog tartani. Kiállítás illeték négy négy-szög méternyi helyért 10 frank, négy méteren fölül minden négy-szög méterért újabb 10 frank fizetendő. A kiállítás következő osztályokból fog állani: 1. géposztály, 2. gazdasági osztály, kísérleti osztályal összekötve, 3. művészeti osztály, festmények, szobrok és egyéb műtárgyak számára. A géposztályban gőzműről is lesz gondoskodva. A kiállítási bizottság gondoskodik a bérmentesen beküldendő kiállítási tárgyak kicsomagolásáról, fölállításáról és a kiállítási időtartam lejártával az újbóli becsomagolásról, csomagonként fizetendő 8 frankért; hasonlóképp gondoskodik kiállítási üvegszekrényekről, állványokról, stb. a lehető legjutányosabb árákon; végre az illető beküldő kívánságára gondoskodik képviselőről, 2 frank napidíj mellett. A kiállítási cégek képviselői a bizottság közvetlen ellenőrködése és fölügyelete alatt fognak állani. A kiállítás alkalmával ott helyben eladott kiállítási tárgyak után 2% közvetítési díj fizetendő a bizottság pénztárába; résztvenni óhajtok a kiállítási bizottságnál jelentkezzenek. A bizottság címe, ahová a jelentkezések intézkedők: „A Monsieur le Directeur général de l'Exposition Internationale au Chateau des fleurs. Marseille.“ A jelentkezési levélben megnevezendő a kiállításra szánt tárgy; továbbá meghatározandó, hány négy-szög méter helyiség tartandó meg számára, a helyiségi díj hozzácsatolása mellett. — A tárgyak beküldésének határideje folyó évi május hó 10-ike. A kiállítandó tárgyak névsora a nevezetesebb francia és más külföldi lapokban közé fog tétetni. Kitüntetési jutalmak: tíz nagy díj és több mint 600 elismerési érem, aranyból, ezüsből és bronzból.

Gazdáknek felette hasznos!!

(Cséplőgépek.) Gazda közönség előnyére a legfontosabb találmány egy új cséplő-gép, mely két ember által hajtva egy óra alatt annyit csépel, mint 3 cséplő egy egész nap alatt. — Minden gabona nemet egyenlően jól csépel úgy, hogy a kalászban egy szem sem marad, de a szem nem is sérte-

tik meg. — Beszerzési ára csak 135 frt osztr. ért. bankjegyben bérmentve Gyulára vagy emegye más vasuti állomásához szállítva. Németországban e gépek ezrével vannak elterjedve, sőt e vidéken is találtak már vévőre. — A Mayfarth Ph. és társa cég Majnai-Frankfurtban mint legelőnyösebb gyár és gépekben ismeretes. — Megrendelések ugyanott levél által eszközölhetők.

Pályázati hirdetés.

Melynél fogva Gy.-Vári község megürült jegyzői állomása, melynek javadalmazása áll:

1. 170 ft. készpénz
2. 28 p. m. buza,
3. 28 p. m. árpa,
4. 6 öl fa,
5. 1/4 telek föld használata s
6. szabadlakásból

f. évi Május 25-én választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mind azok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen bélyegezett s okmányokkal támogatott pályázati kérvényeiket f. évi Május 17-keig a gyulai járás szolgabíróségéhez bejuttatni siessenek.

Kelt Gyulán april 22. 1874.

Kovács József
h. szolgabíró

Pályázati hirdetés.

Melynél fogva Gerla-Póstelek ujonnan alakult község jegyzői állomása, a mellyel

1. 400 ft készpénz,
2. 40 p. m. buza,
3. 20 p. m. árpa,
4. 40 p. m. csöves tengeri
5. 6 öl tölgy tűzifa
6. 1 tehén tartás
7. szabad lakásbeli javadalmazás van

összekötve a f. 1874. évi Május 17-én választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mind azok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen bélyegezett és okmányokkal támogatott pályázati kérvényüket f. évi Május 10-keig a gyulai járás szolgabíróségéhez bejuttatni siessenek.

Kelt Gyulán 1874. april 16-án

Kovács József
h. szolgabíró.

Felsőbb engedelemmel

a szenvedő emberiségnek tudomásul.

Hét évi tapasztalás után tisztelettel figyelmeztetem a rheumaticus bajokban szenvedő emberiséget az általam feltalált és szabadalmazott

hordozható gőzfürdő gépre;

ugyanis ezeltől évekig magam is folyton oly beteges helyzetben voltam, hogy az orvosi rendelmények sikertelenek maradtak, és most 65 éves koromban magam és családom mentve van minden bajtól, azonfelül ez idő alatt már több mint 800-an nyertek egészséget az ezen gépet használt szenvedők közül. — Ezen bámulatos sikert okmányokkal igazolhatom.

Csalhatatlan e gépnek hasznossága minden hűtéstől keletkezett nyavalyáknál, rheumánál, vagy kösvényneél, ha mindjárt annyira elmakacsodott is, hogy az inak megszorodtak, vagy száradásnak indult valamely testrészt; — ugyszinte minden megeröltetés, vagy rándulástól keletkezett bajokban, belső daganatok, sérvés a tagok lankadságnak, elnehezedsénel, mert a vért a sárviztől megtisztítja, és a rendes keringést helyreállítja.

Ezen kitünő eredményeket különféle gyógyfüvek párolgása által eszközölöm, melyet minden időszakban, minden életkoruknál egyformán alkalmazhatók.

Ha vidéken annyian lesznek, hogy költségem fedezve leend, bárhová is gépemmel megjelenni, is ott működni vállalkozom; — vagy pedig nálam saját házámban méltányos díjért helyiséggel és ellátással szolgálhatok.

Megrendelésre ily gépeket magán használatra készíték is; egynek ára 250 frt, a bánásmód utasításával együtt.

Wladár Pál,

a szabadalmazott hordozható gőzfürdő tulajdonos készítője.

Lakásom: Gyulán, kismészárszék utca 223. szám.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

Dobay János.

Melléklet a „Békés“ 17-ik számához.

HIRDETÉSEK.

Man bittet, dieses Blatt in jeder Familie wohl aufzubewahren.

Brust-Tabletten gegen Grippe, Katarrh, Husten und Heiserkeit. Preis per Schachtel 70 kr., grosse fl. 1.30. Bei Abnahme per Dtzd. 25% Nachlass.

Anodyne Necklace Childrens Teeth englische Zahnperlen für Kinder zum Umhängen, wodurch selbe die Zähne leichter und schmerzloser erhalten. — Preis 2 fl., der Dutzend 20 Pct. billiger

Odontine (Zahnpasta) in Porzellantiegeln zu 80 kr. Oe. W. Bei 1 Dutzend 20 Pct. Nachlass. Diese Zahnpasta ist das vorzüglichste Mittel zur Reinigung der Zähne, sowie auch Zähne gesund und blendend weiss zu erhalten, den Zahnstein schmerzlos und auf unschädliche Weise zu entfernen, das Zahnfleisch zu stärken und zu befestigen, das Bluten und Lockerwerden zu verhindern.

Cachou Aromatisé zur Beseitigung des üblen Geruches aus dem Munde nach dem Tabakrauchen, nach dem Speisessen, nach dem Genuße geistiger Getränke, wie: Wein, Bier u. s. w., unentbehrlich bei dem Besuche besserer und feinerer Gesellschaften, der Theater, der Bälle, der Salons u. s. w. Diese Cachou bestehen aus reinen, der Gesundheit vollkommen unschädlichen Pflanzenbestandtheilen, und sind als Präservativ gegen das Faulen der Zähne, sowie gegen Zahnschmerzen bestens zu empfehlen. Bei jedesmaligem Gebrauche kauft man eine Pille, wodurch der üble Geruch beseitigt wird. In Schachteln zu 60 kr.

Eau Antéphélique. Dieses aus reinen Pflanzenzuthellen bereitete Wasser ist ein seit Jahren erprobtes und bewährtes Mittel zur Erfrischung, Verschönerung und Stärkung der Haut und zur Vertilgung aller Arten von Efflorescenz, als: Sommersprossen, Finnen, Mitesser, Kupferflecke. Preis eines Flacons 1 fl., 1 Dutzend 9 fl.

Frostbeulen-Balsam in Tiegeln zu 50 kr. Oe. W., welcher selbst bei veralteten Frostschäden möglichst schnell den grössten Schmerz lindert und vollkommen heilt, hat sich durch Erfahrung mehrerer Jahre als ein empfehlenswerthes Mittel allgemeine Zufriedenheit erworben.

Max Florian Schmidt's Med. Dr. und Professors schmerzstillende, starkende, antiskorbutische **Zahn-Tinctur.** Diese Tinctur, nach dem Original-Recipee bereitet wird sowohl zur schnellen Stillung von Zahnschmerz, als auch als stärkendes Mundwasser bereits durch ein halbes Jahrhundert mit grossem Vortheil allgemein angewendet, die Tinctur hat zwei grosse Vorzüge: sie ist sehr wirksam und macht durch den äusserst billigen Preis alle anderen Zahnwehretropfen überflüssig. Echt zu haben in Flaschen sammt Gebrauchsanweisung zu 40 kr. Bei ein Dutzend 25 Pct. Nachlass.

Universal-Speisenpulver des Dr. Gelle. Bisher unerreicht in seiner Wirkung auf die Verdauung und Blutreinigung, hartneckige Leiden, als: Verdauungsschwäche, Sodbrennen, Hämorrhoidal-Leiden aller Art, Hautausschläge, Mittel in der eingewurzelten chronischen Gicht. Preis einer grossen Schachtel 1 fl. 26 kr., einer kleinen 84 kr.

Bruchpflaster. Vorzüglich anwendbar bei Unterleibsbrüchen, bereitet und empfohlen von Dr. Kriß, practischem Brucharzt zu Basel. In Blechbüchsen sammt Beschreibung 3 fl. 60 kr. Oe. W.

Die von den ersten Medicinal-Collegien Deutschlands geprüfte und von der hohen k. Statthalterei in Ungarn wegen ihrer ausgezeichneten, besonders Krampfadern, Kopfgicht, geschwollene Glieder, Verrenkungen und Seitenstechen mit sicherem Erfolge als erstes schnell und sicher heilendes Mittel anzuwenden. — In Paketen mit Gebrauchsanweisung à 1 fl. 5 kr., doppelt starke für erschwerte Leiden à 2 fl. 10 kr. Oe. W.

Universalpflaster von Dr. Buron in Paris. Dasselbe ist mit Diplom der Facultäten in London und Paris belegt, höheren Orts geprüft und der öffentliche Verkauf genehmigt. Dieses Pflaster hilft besonders für Hühneraugen (Leichdornen), Frostbeulen (Gefröre), jede mögliche Art Wunden durch Verletzungen, Biss, Stich oder Schnitt, Scropheln, Eiterungen und Geschwüre, für den Wurm und Nagelflusse. Der Topf (Tiegel) kostet 30 kr.

Französisches flüssiges Haarfarbe-Mittel, um Haare jeder Art nach Belieben schwarz, braun und blond binnen höchstens 10 Minuten dauerhaft zu färben, dessen Wirksamkeit bereits so allgemein bekannt ist, dass es keiner weiteren Anpreisung bedarf. Ein Apparat dazu, das ist zwei Bürsten und zwei Schalen, 50 kr. Ein Flacon flüssiges Haarfarbmittel 2 fl.

Augen-Essenz v. Dr. Romershausen zur Erhaltung, Herstellung und Stärkung der Sehkraft. 1 Fl. sammt genauer Gebrauchsanweisung fl. 2.60.

Kropf-Salbe gegen Blähhalz, in Flaschen zu 40 und 80 kr.

Gicht- und Rheumatismus-Watta von Pattison (echt) 1 Paket zu 70 und 40 kr., auch gegen Gliederreissen und Hexenschuss.

Pastilles digestives de Bilin (Biliner Verdauungszettel). Die Biliner Pastillen, aus dem berühmten Biliner Sauerbrunnen erzeugt, sind zu empfehlen bei Sodbrennen, Magenkrampf, Blähsucht und beschwerlicher Verdauung in Folge der Ueberladung des Magens mit Speisen oder geistigen Getränken, bei saurem Aufstossen. Pr. 1 Schachtel 60 kr.

China-Glycerin-Pomade, den Haarboden stärkende und den Haarwuchs befördernde Pomade. In Tiegeln zu 80 kr. und 1 fl. 50 kr.

Ess-Bouquet, sehr feines Parfum für Sacktücher und Wasche überhaupt. Pr. 1 Flacon 1 fl.

Augsburger Lebens-Essenz von Dr. Klesow. Bestens zu empfehlen bei hartnäckiger Stuhlverstopfung, schlechter Verdauung, Hämorrhoidal-leiden. Ein Flacons sammt Gebrauchsanweisung 50 kr. und 1 fl. Per Dutzend in Original-Kistchen um 25 Pct. billiger.

Dr. Callond's Wurmtabletten. Diese Zeltelchen sind als ein unfehlbares Wurmmittel bestens zu empfehlen; selbe schmecken sehr angenehm und können auch Kindern spielend beigebracht werden. Preis 40 kr., in Schachteln sammt Gebrauchsanweisung.

Steierischer Kräutersaft für Brust- und Lungenkranke, Husten und Heiserkeit, sowohl für kleine Kinder als auch für alte schwächliche Personen bestens zu empfehlen. Preis einer Flasche 87 kr.

K. k. pr. Tannoehinin-Pomade. Das sicherste und beste Haarwuchsmittel, nach deren 3- bis 10 tägigem Gebrauche das Ausfallen der Haare sicher und dauernd beseitigt, der Nachwuchsbefördert, das Haar in seiner natürlichen Farbe weich und glänzend erhalten und die Schuppenbildung verhindert wird. Dieselbe wird von vielen ärztlichen Autoritäten empfohlen und liegen zahlreiche Anerkennungs-schreiben Jedermanns Einsicht auf. — Durch ihre prachtvolle Ausstattung gereicht sie dem schönsten Toiletentisch zur Zierde. Preis einer für drei Monate ausreichenden Dose 2 fl. Oe. W.

Eau fontaine de jeunesse golden gibt jedem Haare die so allgemein bewunderte goldblonde Haarfarbe auf das Vollendetste und Ueberraschendste. Preis 10 fl.

Dr. Mayer's Magen-Essenz gegen Krämpfe, Blähungs-Koliken, Magen-schwächen, Diarrhöe und erprobtes Mittel gegen die Seekrankheit, dann das **Franzenberger Wasser** zur Heilung der Sand-, Stein- und Harnbeschwerden, mit welchem in öffentlichen Kranken- und Privatkranken-Anstalten die besten Resultate erzielt wurden, wie es ärztliche Gutachten, Zeugnisse und Dankschreiben, welche jeder Flasche beiliegen, sowie der seit Jahren erzielte steigende Absatz im In- und Auslande beweisen.

Seehofer's ungarischer Wund- und Magenbalsam in Flaschen zu 40 kr., vorzüglich wirksam und erprobt gegen Hämorrhoiden, bei hartnäckiger Stuhlverstopfung, bei schlechter Verdauung und Magensäure.

Veterinischer Balsam aus Alpenkräutern und kostbaren Essenzen und von der k. k. Landesregierung Galizien erprobt, ist ein vorzügliches und sicher wirkendes Mittel gegen Nerven-schwäche, Krämpfe, Rheumatismus, Leistenstechen und Gelenkentzündung. Per Flacon 1 fl. 60 kr.

Pulver gegen Fusschweis. Dieses Pulver beseitigt den Fusschweis und den dadurch erzeugten unangenehmen Geruch und ist erprobt unschädlich. Preis einer Schachtel 2 fl.

Dr. Quarin berühmtes Husten- und Katarrh-Pulver (insbesondere bei starker Verschleimung kräftiger Personen). Preis 1 Schachtel 65 kr.

Neuroxilin, aus Alpenkräutern bereitetes Pflanzenextract gegen gichtische, rheumatische, besonders Schwächezustände aller Art. 1 Flacon 1 fl., stärkere Sorte 1 fl. 20 kr.

Prager Gichtthee in Paketen à 60 kr. und **Weidinger's schmerzstillendes Gichtpflaster**, Nr. 1 à 52 kr., Nr. 2 (doppelt kräftig) à 1 fl. Sicherste Mittel gegen Gelenkschmerzen, Gliederreissen, Gichtknoten, Geschwulsten ec. den Schmerz in kürzester Zeit stillend.

Pastilles Prendini, gegen Heiserkeit, besonders Sängern und öffentlichen Rednern bestens zu empfehlen. Preis 1 Schachtel 40 kr.

Franzbranntwein, die Flasche zu 80 kr. oder 1 fl. 50 kr.

Dr. Carneri's Sirop di Palermo ist das wirksamste abführende Blutreinigungsmittel, welches heute im Handel vorkommt, und eignet sich dessen Gebrauch besonders bei Verunreinigung des Blutes, allgemeiner Verschleimung, Schleimhämorrhoiden, Hautausschlägen, siphilitischen Geschwüren, gichtischen und rheumatischen Ablagerungen, Anschoppungen im Unterleibe und damit verbundener Stuhlverstopfung, Appetitlosigkeit, Congestionen, Kopfschmerz. Preis 1 Flasche 1 fl. 20 kr.

Copatine Mége, eine glückliche Verbindung von Coparv-Balsam mit anderen eminent wirkenden balsamischen Substanzen, gegen frische und chronische Samenauflüsse, in Paris in den Spitalern eingeführt. Die Kapseln sind in Zuckerhüllen eingehüllt. Der Erfolg ist ein sicherer. Preis 1 fl. 80 kr., mit Eisen stärkere Sorte 2 fl.

Engelhofer's Muskel- und Nerven-Essenz, aus aromatischen Alpenkräutern bereitet, für Gicht und Rheumatismus, Nervenschwäche, Gelenkschmerzen, Schwindel, Seitenstechen, Hämorrhoidal-leiden, Schwäche der Geschlechts-theile. Preis eines Flacons 1 fl.

Sturzenegger's Bruchsalbe für Unterleibsbrüche mit bestem Erfolge angewendet. Preis 3 fl. 20 kr., stärkere Sorte 3 fl. 70 kr.

Pastilles fortificantes (Pastilles de Roma). Diese Pastillen sind vorzüglich zu empfehlen als ein stärkendes und höchstmögliches Belebungs-mittel im Sexua-System und der Geschlechtsverrichtungen, ohne deswegen zu überreizen oder wohl gar zu schaden; selbe beseitigen männliche Schwäche auch noch im angehenden Alter und sind daher bestens zu empfehlen. Preis eines Flacons mit Gebrauchsanweisung 10 fl.

Echtes Dorsch-Leberthranöl. Als vorzüglichstes Heilmittel bei allen Brust- und Lungenkrankheiten anerkannt, von vorzüglicher Qualität und reinem Geschmacke; die Bouleille zu 1 fl. 80 kr. Bei Abnahme von 1 Dutzend Flaschen 25 Pct. Nachlass.

gegen Gicht, Rheumatismus (Glieder-Art Krampf in den Händen, Füßen und anzuwenden. — In Paketen mit Gebrauchsanweisung.

JOSEF WEIS,

Apotheker „zum Mohren“.

Nr. 27 Wien, Tuchlauben Nr. 27

empfiehlt dem geehrten Puplicum bestens folgende Artikel.

Postversendungen werden nur gegen Beischiessung der Emballagegebühr von 15 kr. österr. Währ. ausgeführt.

50) 1—12

Eau de Botot. Arom. Mund-Wasser, weltberühmt durch seinen äusserst angenehmen Geruch und Geschmack und seine vortreffliche Heilwirkung gegen schmerzhaft und überreichende Zähne, gegen Fäulnis und Lockerwerden derselben. Preis per Flacon 50 kr.

Barthaar-Stangenpomade, welche alle die vorzüglichen Eigenschaften der oberen Pomade besitzt, dient dazu, um den Nachwuch des Haares längere Zeit zu decken, bis derselbe durch die Einwirkung der Pomade hinlänglich gefärbt ist. Die Stangenpomade kann zugleich als eine ausgezeichnete und unübertroffene Bartwische gebraucht werden. Preis 60 kr.

Zahnpulver Puritas. Preis 1 fl.

Pastilles de Chocolat ferrugineux. Eisen-Chocolade gegen Bleichsucht und zur Blutverbesserung. Preis einer Schachtel 90 kr.

Zahnpasta von Popp, Preis 1 fl 20 kr.

J. Herbabny's vegetabilische Anti-Gicht-Pillen, ein erprobtes Mittel zur schnellen und gründlichen Heilung der acuten, chronischen und unregelmässigen Gicht, der nervösen Gicht, aller Formen von Rheumatismus und deren Folgezustände, als: Milz- und Leberanschwellungen, Magenleiden, habituelle Stuhlverstopfung, Wassersucht und Hämorrhoidal-leiden. Preis einer Schachtel, auf 1² Monat hinreichend, 1 fl. 50 kr.

Restitutions-Fluid, vorzügliches Mittel für Pferde. Preis 1 fl. 40 kr.

Gicht-Steinwand neten Verwendbarkeit concessionirte reisen, Hexenschuss), Rothlauf, jede schnell und sicher heilendes Mittel anzuwenden.

Die condensirte Milch, bereitet von der Anglo-Swiss condensed Milk Co., Cham, Schweiz, ist die einzige von Baron v. Liebig analysirte und für den Gebrauch in Haushaltungen, für Auswanderer und Kinder (Säuglinge) empfohlene condens. Milch. Preis 65 kr.

Pagliano, sehr beliebter, auflösender und blutreinigender Syrup, echt und direct bezogen von Professor Pagliano aus Florenz. Preis 1 fl. 50 kr.

Schweizer Gehör-Liquor gegen Ohrenausen, Ohrenschmerz, Ohrenstechen Schwerhörigkeit. Preis 1 fl.

Zahn-Cement, k. k. priv., zum Selbstplombiren hohler Zähne. Preis 1 fl.

Anatherin-Mundwasser, k. k. priv., echt, von J. G. Popp, allgemein bekannt als das beste Zahn-Conservierungsmittel. Flacon 1 fl. 40 kr., mit Post 1 fl. 70 kr.

Fleisch-Extract (Liebig's) die beste Sorte, in Original-Töpfen zu 1 Pfund, 1/2 Pfund, 1/4 Pfund, 1/8 Pfund.

Moospflanzen-Zelteln von Dr. Schneeberger in Pressburgausgezeichnetes Hilfsmittel gegen Husten, Heiserkeit, Katarrh ec. 1 Schachtel 35 Kreuzer.

Zahnpulver nach Vorschrift des Professor Heider. 1 Schachtel 40 kr.

Fiakerpulver, ein allgemein bekanntes, vorzügliches Hausmittel gegen Katarrh, Heiserkeit, Krampfhusten ec. 1 Schachtel 35 kr.

Grösstes Lager ausländischer, insbesondere aller gangbaren französischen Specialitäten zu möglichst billigen Preisen.

HIRDETÉSEK.

Birtok örök áron eladó szabad kézből.

Biharmegye Sarkad-Keresztúri határában 182 hold tagosított birtok, fele első osztályú szántóföld, fele pedig kaszáló, minden órán szabad kézből eladó. — Az enyített birtok a sarkadi vasuti állomáshoz három negyed órányira fekszik.

A feltételek levél által tudhatók meg a tulajdonosnál 2-ik szám alatti ház czime alatt Sarkad-Keresztúron

47) 2-3

A gyulai izraelita hitközség fürdője mai naptól kezdve

hetenként háromszor

és pedig hétfőn, szerdán és pénteken áll a t. közönség használatára.

HERODEK LIPÓT,

bérlő.

48) 2-3

Hogy az életbiztosítás üdvös eszméjét a kevésbé vagyonosok körében is lehetőleg terjessze, a

„HAZA”

életbiztosító és hitelbank Pesten.

egy új biztosítási módozatot állít fel, melynek lényege a következő:

1. 1200 tagból álló csoportok alakítottak.
2. A biztosított egyszer s mindenkorra mint belépti díjt a biztosított összeg 1%-ját fizeti, azoufelül
3. Felévenként a biztosított összeg 1/4%-ját, mint kezelési költséget.
4. **Díjakat a biztosított csak akkor fizet, ha csoportjából 1 tag elhal,** ezen díjak a biztosított korához és a biztosított összeghez arányosítva, a legolcsóbbra vannak szabályozva.
5. A felvételi módozat a lehető legegyszerűbb, elegendő a bevállás az orvosilag igazolt egészségi állapot kimutatásával.
6. A biztosított összeg a haláljelentés megtörténte után egy hó múlva kifizetetik.

7. Egy és ugyanazon csoportba előlegesen csak 500, 1000, 1500, vagy 2000 frtot lehet biztosítani, jogában áll azonban mindenkinek magát több csoportban is biztosítani.

Bővebb felvilágosítást nyújt az elhalási csoportra vonatkozó programunk, melyel a legnagyobb készséggel ingyen szolgálunk

központi irodánkban: Deák Ferenc-utca 5. sz., Nagy Ferenc ügynök úrnál Gyulán, valamint összes képviselőseinknél.

A „Haza” ezen új biztosítási módozat által kellő biztosíték és szilárd üzletvezetés mellett a biztosítási óhajúnak kiváló előnyöket nyújtván, a t. cz. közönséget számos részvételre hívja fel, megjegyezvén, hogy az első csoport már tényleg megalakult, és legközelebb ki is lesz egészítve.

Alkalmos felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

14) 12-12

Utánnyomás nem díjazatik.

Felhívás

az osztrák-magyar birodalom összes t. lakosaihoz, kik mesés olcsóságu és solid árukat akarnak beszerezni. Csak

5 forintért osztr. ért.

adom el — kizárólagosan szabadalmazott

diszáru-bazáromat

mely kiválóan ajándék elosztásra, a legnagyobb családoknál, vagy mint nyereségdus haszon ismételődnak ajánlható.

A bazár a következőkből áll:

- 1. finom női bőr kiegészítő, mozaik-képpel;
- 1. Viktoria selyem bálí legyező, legújabb, bármely kívánat szerinti színben;
- 1. teljes varró táska eszközökkel, talmi aranyba foglalva, meglepően finom;
- 1. legdiszesebb czukortartó, zárral ellátva, a legfinomabb képfaragó-munkával diszítve;
- 1. genfi talmiarany óra láncszal, pontos, 2 évi jótállással;
- 1. bőr-album, legfinomabb, fényképek számára, külső bronce- vagy china-ezüst diszitménnyel;
- 1. diszterem-asztali csemettyű, homályos új aranyból, finoman ötvözve;
- 1. teljes íróasztal-készlet, ajándéknak igen alkalmas;
- 1. általános híre szert tett japán szivartáska gazdag színjátékkal;
- 14 drb. cs. kir. kiz. szab. rend. legszivar-szipka (legújabb), mely által a legrosszabb szivar is a legkitünőbb havanna-izt nyeri.

Ezen elősorolt 10 tárgy csak 5 frtba kerül.

Ezen elősorolt 5 frtos csoporton kívül finomabb kivitelben még 10, 15, 20, 25, egész 50 frtos csoportok is vannak; azonkívül ezer más disz- és fényűzési árukkal gazdagon felszerelt raktárral díszeskedhetünk. — Egyedül csak alólírtól szereshető meg:

43

Amigo világkiállítási bazárja

Bécs, Praterstrasse 9.

Levélbeli megrendelések posta-utánvét útján, vagy a pénzösszeg előleges beküldése mellett, azonnal eszközöltetnek.

Előfizetési felhívás.

1874. január 1-én új előfizetést nyitottunk a

„Sorsolási tudósító”

harmadik évfolyamára, mely minden húsz után — havonként 2-3-ór jelenik meg.

Egyszeri előfizetési díj:

Budapest számára díjmentesen a hához hordva — 2 forint.
Az osztr. magyar tartományok számára díjmentesen postán küldve 2 frt.
Német-, Olaszország, Duna-területi területek, Szerbia és Svájc számára 2 frt 50 kr.
Ujonnban jelentkezők előfizetőknek a már megjelent számok megrendelésére alkalmasak.
Hirdetések olcsón vétetnek föl.
A „Sorsolási tudósító” kiadó-hivatala Budapest-bálvány-utca 9. sz.
41 4-10

Hirdetmény.

Méltóságos özvegy gróf Apponyi Gyuláné szent-miklósi pusztáján, mely a b.-csabai vasuti állomáshoz egy órányi távolságra fekszik, folyó aprilis hó 27-én 9 órakor reggel több anya ló — 2 és 1 éves csikó fog eladatni, mely napra a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Sohár Kálmán,

felügyelő.

42 3-3

Tarjányi János

Gyulán, lakása közel a megyeházához, tudatja a megyeházára bejönni szokott t. cz. megyebizottmányi tag urakkal, hogy nála itteni tartózkodásuk idejére jutányos és tiszta lakásokat nyerhetni.

49)

2-3

Haszonbérbe-adási hirdetés.

A b.-csabai közbirtokosság részéről közzé tétetik, miszerint ennek tulajdonához tartozó következő haszonbérleti tárgyak bérbe adandók, u. m.

I. „Fiume” című új emeletes — nagy vendéglő — a melyben az emeleten a vendéglős lakásán kívül egy ét-terem, továbbá egy nagy tekéző szoba, s emellett egy játszó szoba, egy köz borivó s egy cseléd szoba, egy konyha s egy tágas pince foglaltatik, egy három osztályú istálló — egy fa-szín — s egy nagy kocsi-szinnel — f. 1874. évi október hó 1-ső napjától 6 évre, vagy 1880. évi szeptember hó 30-ik napjáig bezárólag — az abban gyakorlandó vendéglői — s a fennálló törvények értelmében, — saját italmérésii joggal.

II. A serház — meglévő felszerelvényeivel — az ahhoz tartozó magtár, továbbá az ott fenálló nagy istálló fele részével — s a serház melletti kis kocsmával f. 1874. évi július hó 1-ső napjától számított 4 évre, vagyis 1878-ik évi június hó 31-ig napjáig bezárólag.

A bérleti kívánók felhivatnak, miszerint:

a „Fiume” vendéglőre vonatkozó zárt ajánlataikat 1000 frt melléklése mellett folyó évi június hó 15-ik napjáig,

a serházra vonatkozó zárt ajánlataikat pedig 200 frt melléklése mellett f. évi májushó 30-ik napjáig a b.-csabai közbirtokosság pénztári hivatalánál, — hol is a részletes feltételek a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők — benyújtani sziveskedjenek.

45) 2-4

Útsaraboló.

Használható:

Közgazdaságtilag: utak és utcák egyengetésére, illetőleg deszkaegyes-ségtívé tételére; mi által száz meg százezer emberi kéz hasznosabb munkára megkíméltetik.

Mezőgazdaságtilag: hápahunás földek planirozására; feltört udvarok elsimitására; szérük készítésére stb.

Alkalmazása:

Két ló vagy ökör fogatik úgy be, közönséges talyicska elibe, mint szántáskor rendszeren szokás, csak hogy eke helyett **útsaraboló** akasztatik rá; illeszhető pedig, két egyforma nagyságu eketalyicska kerékkel ellátott akármely eketalyicskára. Egy ember képes, nemcsak a befogott lovat vagy ökröt, — de magát a gépet is kormányozni.

A gép közszemlére van Budapesten, a köztelken kiállítva.

Megszerezhetése:

Ara 42 frt o. é., mely utánvétellel fizetetik.

A megrendeléshez 5 frt felpénz mellékeltek, s a megrendelő levélben olvashatólag kijaratik: a megrendelő czime, lakása s lakásához legközelebb eső vasuti állomás. Üres tudakozódó levél válasz nélkül marad.

Az elhasznált sarabolóvas helyett 10 frt o. é. új megszerezhető.

Szarvas (Békésmegyében) april 10. 1874.

46) 2-3

JANCSOVICS ISTVÁN, feltaláló.